

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: poniedziałek, 30, kwiecień 2012 00:00

Bernadeta Skóbel

Odłony: 11990

W języku potocznym pełnoletnim jest osoba, która ukończyła osiemnaście lat. Przynajmniej tak jest w Polsce. W zależności od szerokości geograficznej granica wiekowa może być obniżona albo podwyższona.

Zazwyczaj również w języku potocznym zamiennie używa się słów małoletni i nieletni. Rozumiejąc pod tym pojęciem osoby, które nie ukończyły osiemnastego roku życia.

Zgodnie z kodeksem cywilnym (podobnie jak w języku potocznym) pełnoletnim jest, kto ukończył lat osiemnaście. Dodatkowo przez zawarcie małżeństwa małoletni uzyskuje pełnoletność. Nie traci jej w razie unieważnienia małżeństwa. Jednocześnie w art. 10 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wskazano, że nie może zawrzeć małżeństwa osoba nie mająca ukończonych lat osiemnastu. Jednakże z ważnych powodów sąd opiekuńczy może zezwolić na zawarcie małżeństwa kobiecie, która ukończyła lat szesnaście, a z okoliczności wynika, że zawarcie małżeństwa będzie zgodne z dobrem założonej rodziny.

Dlaczego pełnoletność jest tak ważna? Bo z chwilą jej osiągnięcia osoba fizyczna nabywa pełną zdolność do czynności prawnych, może również bez pełnomocnika występować we wszystkich postępowaniach administracyjnych. Skutki uzyskania pełnoletności może zniweczyć tylko sądowe częściowe albo całkowite ubezwłasnowolnienie lub śmierć osoby.

Przeciwieństwem osoby pełnoletniej jest małoletni. Kodeks cywilny osoby małoletnie dzieli na osoby, które nie ukończyły 13-tego roku życia (nie posiadają zdolności do czynności prawnych) oraz osoby, które ukończyły 13 rok życia a nie osiągnęły pełnoletności (posiadają ograniczoną zdolność do czynności prawnych). Ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta wprowadza inny cenzus wieku. Zgodnie z art. 17 ustawy małoletni pacjent, który ukończył 16 lat, ma prawo do wyrażenia zgody na przeprowadzenie badania lub udzielenie innych świadczeń zdrowotnych przez lekarza. Pacjent małoletni, który ukończył 16 lat, ma prawo do wyrażenia sprzeciwu co do udzielenia świadczenia zdrowotnego, pomimo zgody przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego. W takim przypadku wymagane jest zezwolenie sądu opiekuńczego. Również ustawa Prawo o stowarzyszeniach wprowadza wyjątek od zasady przewidzianej w kodeksie cywilnym.

Zgodnie z art. 3 tej ustawy małoletni w wieku od 16 do 18 lat, którzy mają ograniczoną zdolność do czynności prawnych, mogą należeć do stowarzyszeń i korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego, z tym że w składzie zarządu stowarzyszenia większość muszą stanowić osoby o pełnej zdolności do czynności prawnych. Małoletni poniżej 16 lat mogą, za zgodą przedstawicieli ustawowych, należeć do stowarzyszeń według zasad określonych w ich statutach, bez prawa udziału w głosowaniu na walnych zebraniach członków oraz bez korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego do władz stowarzyszenia. Jeżeli jednak jednostka organizacyjna stowarzyszenia zrzesza wyłącznie małoletnich, mogą oni wybierać i być wybierani do władz tej jednostki.

Prawo posługuje się również pojęciem nieletniego. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich wskazuje, że jej przepisy stosuje się w zakresie:

1. zapobiegania i zwalczania demoralizacji - w stosunku do osób, które nie ukończyły lat 18;
2. postępowania w sprawach o czyny karalne - w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu lat 13, ale nie ukończyły lat 17;
3. wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych - w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby lat 21.

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: poniedziałek, 30, kwiecień 2012 00:00

Bernadeta Skóbel

Odśrody: 11990

Wymienione wyżej osoby ustawa zalicza do nieletnich.

Kodeks karny posługuje się pojęciem młodocianego czyli sprawcy, który w chwili popełnienia czynu zabronionego nie ukończył 21 lat i w czasie orzekania w pierwszej instancji 24 lat.

Z punktu widzenia prawa karnego lub prawa wykroczeń o kwalifikacji danego czynu jako przestępstwa lub wykroczenia będzie często decydował wiek ofiary. Przykładowo zgodnie z art. 106 kodeksu wykroczeń to, mając obowiązek opieki lub nadzoru nad małoletnim do lat 7 albo nad inną osobą niezdolną rozpoznać lub obronić się przed niebezpieczeństwem, dopuszcza do jej przebywania w okolicznościach niebezpiecznych dla zdrowia człowieka, podlega karze grzywny albo karze nagany. W przypadku niektórych przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności decydujące znaczenie ma czy małoletni nie ukończył 15 roku życia.